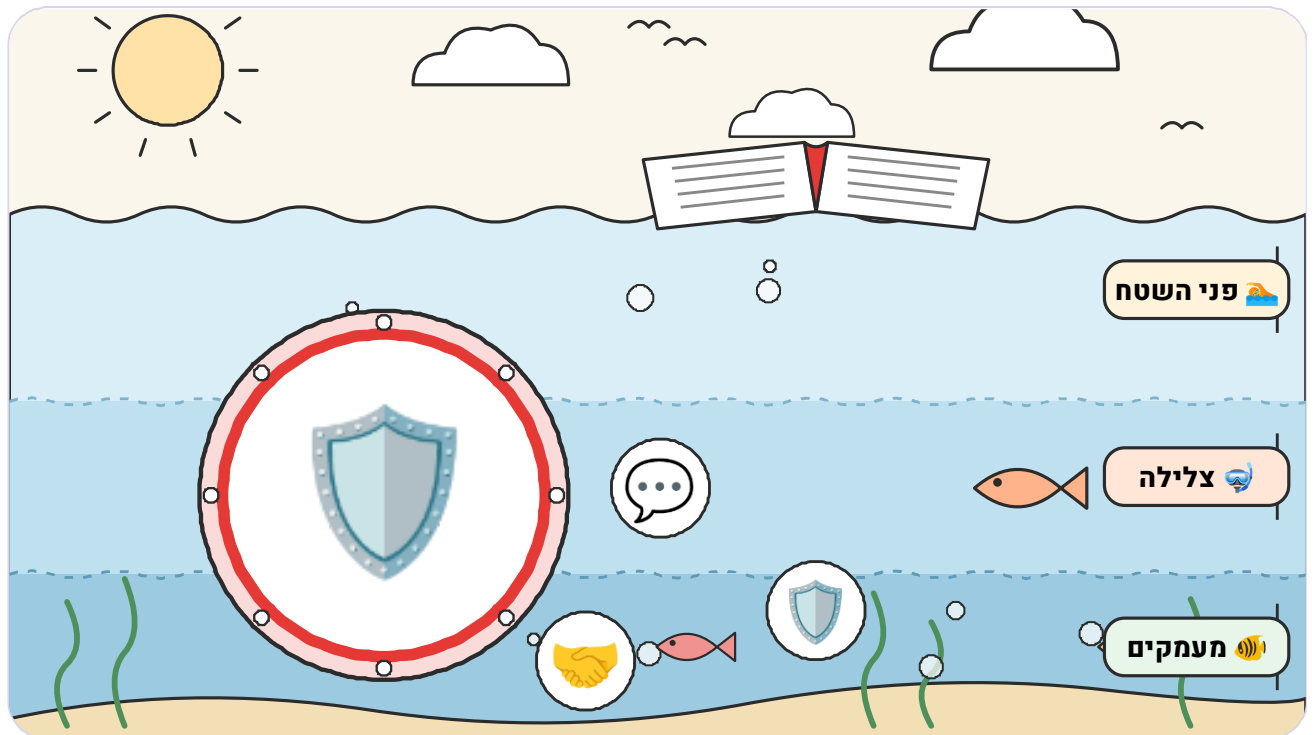

חוברת תלמיד • קריאה והבנה • יסודי (לכיתות ג'-ו')

מילים שפוגעות, מילים שמגינות: בריונות וחרם ברשת

בריונות רשת, חרם דיגיטלי והכוח של מי שצופה – צוללים בשלבים: מתחילים על פני המים ויורדים לעומק.

תאריך:

כיתה:

שם:

טקסט ושאלות

- 6 הטקסט: הקול של ליזה
- 8 חלק א' – שחייה על פני השטח
- 9 חלק ב' – צלילה
- 11 חלק ג' – מעמקים
- 13 בודקים את עצמנו + כרטיס יציאה
- 14 מפתח תשובות למורה

כלים לקריאה

- 2 דף האסטרטגיות
- 3 מפת הצלילה
- 4 סימניות לגזירה
- 5 כרטיסי מילים לקיפול

איך משתמשים?

א. מתחילים בדף האסטרטגיות ובמפת הצלילה. ב. קוראים את הטקסט ועוצרים בתחנת העצירה. ג. עונים על השאלות לפי העומק: פני המים, צלילה והמעמקים. ד. מסיימים בבדיקה עצמית ובכרטיס יציאה.

יסודי

עובד גם בשחורלבן

ניסוח לבנים ולבנות

להדפסה

כלים לקריאה

דף האסטרטגיות: איך קוראים לעומק?

אחרי הטקסט

מספרים במילים שלי

מה קרה בהתחלה, באמצע ובסוף?

מה הרגשתי?

מה אהבתי בסיפור?

מה לומדים?

מה אני לוקח/ת איתי?

בזמן הטקסט

מסמנים מילה קשה

עיגול סביב מילה שלא הבנתי.

עוצרים וחושבים

מה קרה עד עכשיו?

מדמינים

איך זה נראה? מה הדמות

מרגישה?

לפני הטקסט

מסתכלים על הכותרת

על מה הסיפור? מה אני כבר

יודע/ת?

מסתכלים בתמונה

מה רואים? מה זה מספר לי?

מנחשים

מה לדעתי יקרה בסיפור?

מקרא סימונים בעיפרון

מתחבר אליי

מפתיע אותי

לא הבנתי

משפט חשוב

מילה לא מוכרת

רשימת בדיקה לקורא/ת

☐ קראתי את הכותרת ושאלתי את עצמי על מה הטקסט

☐ קראתי את כל הטקסט עד הסוף

☐ סימנתי מילה שלא הבנתי

☐ קראתי שוב את מה שלא היה ברור

המטרה שלי בקריאה

למה אני קורא/ת את הטקסט הזה? מה הייתי רוצה לגלות?

כלים לקריאה

מפת הצלילה: סוג הטקסט ומילים חדשות

מפת הצלילה שלי

מעמקים

חושבים, מביעים דעה ויוצרים

צלילה

מסיקים, מקשרים ובודקים מילים ומבנה

שחייה על פני השטח

מוצאים מידע שכתוב בטקסט

סוג הטקסט: טקסט סיפורי

מה מאפיין את סוג הטקסט הזה? כתבו שני סימנים שתחפשו בקריאה:

לפני שצוללים

מה אני חושב/ת שיקרה בטקסט? (לפי הכותרת)

מילים חדשות

מילה	פירוש	משפט משלי
הקלטה קולית	הודעה שבה שומעים קול של מישהו מדבר	
מחקה	עושה או מדבר בדיוק כמו מישהו אחר, לפעמים כדי לצחוק עליו	
בסבלנות	בנחת, בלי למהר ובלי לכעוס	
הודעה פרטית	הודעה שנשלחת רק לאדם אחד ולא לכל הקבוצה	
אומץ	לעשות דבר נכון גם כשקצת מפחדים	

כלים לקריאה

סימניות לגזירה

גזרו לאורך הקו המקווקו ✂

המעמקים

מעבר לשורות

- מה אני חושב/ת?
- מה הייתי עושה?
- מה למדתי?

השאלה שלי: 🖋

מילים שפוגעות, מילים שמגינות: בריונות וחרם ברשת
יסודי 🐻

צלילה

בין השורות

- למה זה קרה?
- מה הדמות מרגישה?
- מה פירוש המילה?

השאלה שלי: 🖋

מילים שפוגעות, מילים שמגינות: בריונות וחרם ברשת
יסודי 🐻

פני המים

כתוב בטקסט

- מי בסיפור?
- מה קרה?
- איפה ומתי?

השאלה שלי: 🖋

מילים שפוגעות, מילים שמגינות: בריונות וחרם ברשת
יסודי 🐻

כלים לקריאה

כרטיסי מילים לקיפול

גזרו כל כרטיס, קפלו לאורך הקו המנוקד שבאמצע – המילה מקדימה והפירוש מאחור. תרגלו בזוגות. ✂

הודעה שבה שומעים קול של מישהו מדבר	הקלטה קולית
עושה או מדבר בדיוק כמו מישהו אחר, לפעמים כדי לצחוק עליו	מחקה
בנחת, בלי למהר ובלי לכעוס	בסבלנות
הודעה שנשלחת רק לאדם אחד ולא לכל הקבוצה	הודעה פרטית
לעשות דבר נכון גם כשקצת מפחדים	אומץ
כתב בקבוצה: "זה לא מצחיק"	איתמר
הקליט את עצמו מחקה את ליזה	אורי
הסבירה בסבלנות תרגיל בחשבון	ליזה

הקול של ליזה

לפני הקריאה

סוג הטקסט: טקסט סיפורי. הכותרת היא "הקול של ליזה". מה לדעתכם יקרה לליזה בסיפור? האם ראיתם פעם הודעה בקבוצה שלא הייתה נעימה למישהו?

הניחוש שלי:

מילון קטן

הקלטה קולית

הודעה שבה שומעים קול של מישהו מדבר

מחקה

עושה או מדבר בדיוק כמו מישהו אחר, לפעמים כדי לחזק עליו

בסבלנות

בנחת, בלי למהר ובלי לכעוס

הודעה פרטית

הודעה שנשלחת רק לאדם אחד ולא לכל הקבוצה

אומץ

לעשות דבר נכון גם כשקצת מפחדים

הערות שלי

1 איתמר אהב את הערבים. אחרי ארוחת הערב הוא ישב על הספה, הסתכל בטלפון וקרא מה כתבו החברים בקבוצת הכיתה. בדרך כלל היו שם בדיחות, תמונות של חתולים ותזכורות על שיעורי בית.

2 באותו ערב הופיעה בקבוצה הקלטה קולית. אורי הקליט את עצמו מחקה את ליזה, שעלתה עם משפחתה לישראל לפני שנה. הוא דיבר לאט, החליף מילים בכוונה וצחק בסוף. מתחת להקלטה התחילו לקפוץ פרצופים צוחקים.

3 גם איתמר כמעט לחץ על פרצוף צוחק. האצבע שלו כבר הייתה על המסך. ואז הוא נזכר בבוקר, כשליזה הסבירה לו בסבלנות איך פותרים תרגיל בחשבון שהוא לא הבין. פתאום ההקלטה כבר לא נראתה לו מצחיקה בכלל.

תחנת עצירה: עצרו רגע: מה קרה עד כאן? מה לדעתכם

יקרה עכשיו?

4 איתמר הרגיש את הלב שלו דופק מהר. הוא עצר, נשם נשימה עמוקה ושאל את עצמו: "איך ליזה מרגישה עכשיו?" הוא ידע שגם היא בקבוצה ושהיא רואה הכול.

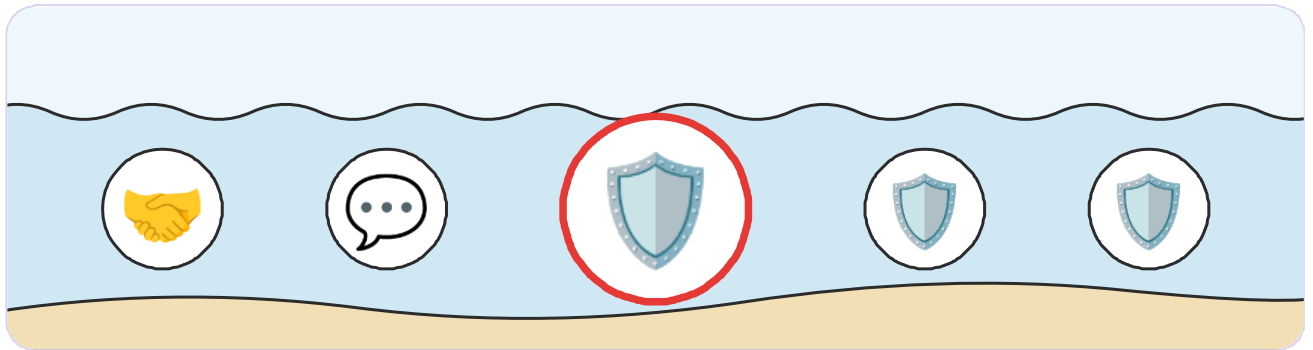
5 איתמר כתב בקבוצה משפט אחד: "זה לא מצחיק, ליזה היא חברה שלנו." אחר כך שלח לליזה הודעה פרטית: "אני איתך. רוצה שנדבר?" אחרי רגע הגיעו לקבוצה עוד שתי הודעות: "נכון, די!" ו"מסכימה עם איתמר."

הקול של ליזה (המשך)

6 למחרת איתמר וליזה הלכו יחד ליועצת וסיפרו לה מה קרה. היועצת הודתה לאיתמר על האומץ. בהפסקה ליזה חייכה אליו ואמרה: "המילים שלך הגנו עליי." איתמר הבין שגם מילה אחת קטנה יכולה לשנות ערב שלם.

שאלות לפי עומק · יסודי

הקול של ליזה

שם:

חלק א' - שחייה על פני השטח

בואו נצוף על פני המים ונמצא בסיפור את המידע החשוב!

איתור מידע

פני המים · כתוב בטקסט

1

מה הופיע בקבוצת הכיתה באותו ערב?

הקלטה קולית שמחקה את ליזה

תמונה של חתול

תזכורת על שיעורי בית

איתור מידע

פני המים · כתוב בטקסט

2

במה עזרה ליזה לאיתמר בבוקר?

בשיעור ספורט

בתרגיל בחשבון

בקריאת ספר

איתור מידע

פני המים · כתוב בטקסט

3

לאן הלכו איתמר וליזה למחרת?

לספרייה

למנהלת

ליועצת

בדיקת פרטים

פני המים · כתוב בטקסט

4

נכון או לא נכון? סמנו ✓ בטבלה

המשפט	נכון ✓	לא נכון ✗
איתמר לחץ על פרצוף צוחק מתחת להקלטה.	☐	☐
ליזה עלתה עם משפחתה לישראל לפני שנה.	☐	☐
אחרי ההודעה של איתמר הגיעו לקבוצה עוד שתי הודעות שהסכימו איתו.	☐	☐
היועצת כעסה על איתמר כי הוא כתב בקבוצה.	☐	☐

שאלות לפי עומק • יסודי

הקול של ליזה (המשך)

שם: _____

אוצר מילים בהקשר

פני המים • כתוב בטקסט

5

השלימו את המשפטים בעזרת מחסן המילים

מחסן מילים: דופק פרטית יועצת שקט

1. איתמר הרגיש את הלב שלו _____ מהר.
2. איתמר שלח לליזה הודעה _____: "אני איתך. רוצה שנדבר?"
3. למחרת איתמר וליזה הלכו יחד ל_____ וסיפרו לה מה קרה.

חלק ב' - צלילה

עכשיו נצלול פנימה ונבין למה הדמויות עשו את מה שעשו.

סימון בטקסט

צלילה • בין השורות

6

מסמנים בטקסט

- סמנו בצהוב את המשפט שבו איתמר עוצר ושואל את עצמו שאלה.
- סמנו בירוק את המילים שליזה אמרה לאיתמר בהפסקה.
- סמנו בקו את המשפט שמראה מה עשה איתמר לפני שהחליט איך להגיב.

מיון וארגון

צלילה • בין השורות

7

מיינו את המשפטים: אילו מילים מגינות ואילו מילים פוגעות? (מיינו: סמנו ✓)
בעמודה המתאימה)

הפריט	מילים שמגינות	מילים שפוגעות
זה לא מצחיק, היא חברה שלנו	☐	☐
חחח איזה מבטא מוזר	☐	☐
אני איתך. רוצה שנדבר?	☐	☐
בואו נשלח את זה לכולם	☐	☐
מסכימה, די עם זה!	☐	☐
אל תזמינו אותה	☐	☐

שאלות לפי עומק • יסודי

הקול של ליזה (המשך)

קישור מושגים

צלילה • בין השורות

8

מתחו קו בין הדמות למה שהיא עשתה בסיפור

א. הסבירה בסבלנות תרגיל בחשבון

1. איתמר

ב. כתב בקבוצה: "זה לא מצחיק"

2. אורי

ג. הודתה לאיתמר על האומץ

3. ליזה

ד. הקליט את עצמו מחקה את ליזה

4. היועצת

מארגן גרפי

צלילה • בין השורות

9

כתבו בטבלה שלושה דברים שאיתמר עשה, ואיך כל אחד מהם עזר לליזה.

מה איתמר עשה?	איך זה עזר לליזה?

הקול של ליזה (המשך)

שם:

חלק ג' - מעמקים

במעמקים נחשוב, נדמיין ונכתוב מה אנחנו מרגישים וחושבים.

העברה למקרה חדש

המעמקים • מעבר לשורות

10

מה נועה יכולה לכתוב בקבוצה? מה היא יכולה לכתוב לעדי בהודעה פרטית?

מקרה לבחינה: תמונה בקבוצה

נועה ראתה שמישהו העלה לקבוצת הכיתה תמונה של עדי עם כתובת מעליבה. כמה ילדים כבר שלחו פרצופים צוחקים, ונועה לא יודעת מה לעשות.

כתיבה ונימוק

המעמקים • מעבר לשורות

11

דמיינו שאתם איתמר או חברים של ליזה. כתבו הודעה קצרה שהייתם שולחים/ות לחבר או לחברה שנפגעו ברשת. מה הייתם כותבים כדי שירגישו שהם לא לבד?

כלי חוסן

המעמקים • מעבר לשורות

12

איתמר כתב לליזה "אני איתך" - כך אומרים לחבר: אני כאן איתך. כתבו הודעה לחבר/ה שנפגע/ה ברשת. כתבו בה משפט "אני כאן איתך", שאלה אחת (למשל "מה יעזור לך עכשיו?") והצעה לצעד קטן (למשל "בוא/י נלך יחד ליועצת").

שאלות לפי עומק · יסודי

הקול של ליזה (המשך)

שיח בכיתה

המעמקים · מעבר לשורות

13

מעגל שיח

- למה לדעתכם קל יותר לכתוב מילים פוגעות מאחורי מסך מאשר לומר אותן פנים אל פנים?
- האם לייק או אימוג'י צוחק הם "רק לחיצה"? מה הם אומרים לפוגעים ולנפגעים?

ייצוג חזותי

המעמקים · מעבר לשורות

14

ציירו את המסך של איתמר עם ההודעה שהוא כתב, ומתחתיה את התגובות של החברים שהסכימו איתו.

בודקים את עצמנו + כרטיס יציאה

בודקים את עצמנו + כרטיס יציאה

בודקים את עצמנו

סמנו בכל שורה איך אתם מרגישים

עוד לא	בערך	בטוח/ה	
			אני יודע/ת לספר מה קרה בקבוצת הכיתה באותו ערב.
			אני יכול/ה לתת דוגמה למילים שמגינות על חבר/ה.
			אני יודע/ת מה אפשר לעשות כשמישהו נפגע ברשת.

כרטיס יציאה

מילים שפוגעות, מילים שמגינות: בריונות וחרם ברשת • יסודי

שם:

כיתה:

תאריך:

1. מילה אחת שמתארת את איתמר: ____

2. דבר אחד שאפשר לעשות כשרואים פגיעה ברשת: ____

3. משפט מגן שהייתי כותב/ת לחבר/ה: ____

כמה נהייתי מהטקסט? 1 2 3 4 5

מפתח תשובות למורה

מפתח תשובות למורה

מפתח תשובות למורה – יסודי. שאלות פתוחות: תשובות אישיות. מחפשים תשובה שנשענת על הטקסט, מנומקת ומנוסחת במשפטים שלמים.

שאלה	תשובה
1	ב. הקלטה קולית שמחקה את ליזה
2	א. בתרגיל בחשבון
3	ג. ליועצת
4	1. לא נכון 2. נכון 3. נכון 4. לא נכון
6	„נשם נשימה עמוקה ושאל את עצמו...”
7	זה לא מצחיק, היא חברה שלנו ← מילים שמגינות; חחח איזה מבטא מוזר ← מילים שפוגעות; אני איתך. רוצה שנדבר? ← מילים שמגינות; בואו נשלח את זה לכולם ← מילים שפוגעות; מסכימה, די עם זה! ← מילים שמגינות; אל תזמינו אותה ← מילים שפוגעות
8	1-ב, 2-ד, 3-א, 4-ג

יצרה: רוית ראש בן ישי

לצלול פנימה • מילים שפוגעות, מילים שמגינות: בריונות וחרם ברשת •
חוברת תלמיד ליסודי

